

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

Савастєєва О.М.

Головне управління Держказначейства в Одеській області

ОРГАНІЗАЦІЯ РОЗПОДІЛУ МІЖБЮДЖЕТНИХ ТРАНСФЕРТІВ ЯК ОДИН З НАЙВАЖЛИВІШИХ ВАЖЕЛІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ.

Місцеві бюджети та бюджети органів місцевого самоврядування – найважливіший інструмент реалізації програм соціально – економічного розвитку окремих адміністративних одиниць, вирішальний фактор ефективності різноманітних заходів щодо розв'язування актуальних проблем розвитку суспільства. Рівень організації міжбюджетних відносин в значній мірі визначає ефективність діяльності держави в макроекономічному регулюванні, економічному зростанні суспільства на засадах соціальної справедливості.

Як відомо, фінансування через місцеві бюджети закладів, виконуючих соціально–орієнтовані функції – установ охорони здоров'я, соціальної допомоги, освіти, житлово-комунального господарства, здійснюється шляхом перерахування міжбюджетних трансфертів. Це відбувається через те, що однією з особливостей розвитку будь-якої держави є нерівномірне розміщення джерел доходів бюджетів окремих регіонів в співвідношенні з нерівномірним розміщенням споживачів фінансових ресурсів держави.

Статтею 7 Бюджетного кодексу України визначений принцип збалансованості бюджетів, який полягає у встановленні рівноваги між повноваженнями на

здійснення видатків та розміру доходної частини бюджету на відповідний бюджетний період. Важливо відмітити, що зазначена стаття Бюджетного кодексу встановлює принципово нову схему організації між бюджетних відносин, що полягає в делегуванні повноважень та створенні раніше не існуючих підходів до розподілу видатків на їх виконання, що врешті решт сприяє найбільш ефективній державній політиці в частині використання бюджетних коштів.

В сучасних умовах виконання передачі фінансових ресурсів з бюджету одного рівня до бюджету іншого рівня здійснюється за схемою, яку можна назвати пережитком планової економіки. Цей процес відбувається шляхом складання помісячного розпису асигнувань із загального фонду державного бюджету в частині між бюджетних трансфертів та бюджетів. Орієнтація відбувається на так званий „план“, який складається до початку бюджетного періоду і формується хоч і на економічно обґрунтованих показниках виконання бюджету за останні періоди, але який не в змозі врахувати реальну щоденну потребу в фінансових ресурсах в умовах навколишнього економічного середовища, яке постійно змінюється.

Таким чином, складається ситуація, коли, внаслідок відсутності щоденного моніторингу потреби в фінансових ресурсах держави, ці кошти накопичуються у вигляді нерозподіленого залишку на рахунках головних фінансових управлінь обласних державних адміністрацій, нерозподіленого залишку на рахунках фінансових органів районів та міст областей та на рахунках розпорядників коштів. Акумуляовані кошти не встигають використовуватися повністю, особливо за умови, коли велика частина фінансування здійснюється наприкінці бюджетного періоду, і, врешті решт, повертаються до бюджету.¹ Так, станом на 21.12.2006р., починаючи з початку року, залишок невикористаних коштів за всіма видами субвенцій та дотацій місцевим бюджетам по Одеській області склав 69596.60 тис.грн., відсоток використання отриманого фінансування складав тільки 89,6. По окремих видах субвенцій мало місце нелюфінансування на загальну суму 11575.0 тис.грн. при нульовому залишку невикористаних коштів; також має місце ситуація навпаки, коли по окремих видах субвенцій залишок невикористаних коштів складає 55941.70 тис.грн. при 100% фінансуванні.

На нашу думку, раціональний спосіб розподілу бюджетних коштів передбачає таку схему перерахування міжбюджетних трансфертів, коли гроші, виділені на бюджетний рік, поступають на рахунки в розрізі місяців в межах сум, отриманих і за допомогою використання спеціальних наукових методів, і з урахуванням фактичної потреби споживачів у цих коштах. Це дозволить досягти найбільш оптимального способу управління державними коштами, коли субвенції та дотації з державного бюджету місцевим бюджетам замість того, щоб накопичуватися на рахунках як невикористані, спрямовувалися би на фінансування соціальних та інших першочергових заходів, які забезпечують надання послуг, гарантованих державою.

Ефективне споживання бюджетних коштів можливе тільки за допомогою науково обґрунтованих рекомендацій щодо найкращого керування зв'язаних з цим процесів. Такі рекомендації можна отримати шляхом використання спеціальних наукових методів під назвою „дослідження операцій“, які являють собою сукупність математичних кількісних методів для обґрунтування оптимальних рішень в сфері державного управління як величезній галузі цілеспрямованої людської діяльності.

Література:

1. Бюджетний кодекс України.

2. Бех Г.В., Воронова Л.К., Кучерявенко Н.П. и др. Научно-практический комментарий Бюджетного кодекса Украины. Харьков: Одиссей, 2005. 416с.